

Sluttevaluering for Nordlyset 2023

Voksenrollen

Tidlig i prosessen reflekterte vi over hvordan vi voksne skulle delta i prosjektet. Vi ønsket å tørre å være et spor, og ta en aktiv del i utforskningen sammen med barna. Vi har tidligere reflektert over at vi voksne ikke må være redde for å vise vei, og å være et spor i seg selv. Kari Carlsen skriver at i et prosjektarbeid er barna og pedagogene likeverdige utforskere i samme prosess, det handler om at både barnas og de voksnes bidrag har gjensidig avhengighet for hverandres læringsprosesser. Samtidig har vi sett at vi må være bevisste over vår rolle i møte med noe nytt, når begrenser vi og når inspirerer vi? Våre diskurser vil alltid være med oss i møte med alle situasjoner, og vi har derfor måttet våge å ta et blikk på oss selv og utfordre våre egne holdninger og handlingsmønstre. Malingen i møte med smak ser vi har utfordret oss, og har vært et tema vi har måttet reflektere mye over i fellesskap. Var det greit at barna spiste maling? Hva skjedde hvis vi begrenset det og skapte en negativ kultur rundt dette? Og hvilken verdi gir det å smake til utforskningen? Vi så at vi måtte omdefinere hva våre tanker om smak var, og hvilken betydning det hadde for barnas utforskning. Vi observerte at smaken kunne være et verktøy for de individuelle samt de kollektive læringsprosessene til barna, og et verktøy for både læring og oppdagelse.

Gjennom prosjektet har vi også sett at vi voksne må være mer påkoblet og slippe litt tankene om rutiner, klokke og være gode på å ta imot barnas initiativ når det kommer. Vi så at når barna fortalte at de ønsket å male, kunne det til tider glippe hos de voksne og sporet ble ikke alltid fulgt opp. Over tid så vi at barna i mindre grad spurte om maling, og vi voksne initierte i mindre

grad til maling. Det kom til et punkt hvor vi måtte reflektere over om maling fortsatt var en interesse hos barna, og om vi måtte ta noen nye valg i hvilken retning prosjektet skulle gå. Gjennom refleksjon oppdaget vi at det var oss voksne som hadde mistet noe av interessen, og som følge av dette ble det også mindre maling på avdeling. Vi måtte derfor omstille voksenrollen, og gjøre maling til noe spennende igjen! Vi startet med å få prosjektveggen ferdig på avdeling slik at vi kunne ta del i barnas refleksjoner gjennom dagen.

Fysisk miljø

Prosjektet har vi hatt et ønske om å få inn som en naturlig del av det fysiske miljøet. Vi måtte jobbe mye med hvordan vi kunne skape et miljø hvor maling var tilgjengelig, men samtidig på en måte som gjorde det gjennomførbart i praksis. Vi valgte å ikke la malingen være tilgjengelig i barnas høyde, da vi var redde for at det ville skape mer uro og negativitet enn positive opplevelser. Vi ønsket ikke at malingen skulle bli et «nei», men heller gi rom for inspirasjon og glede. Vi beholdt malingen synlig, men på en høyde som barna ikke kunne få tak i den på. På den måten kunne barna gi uttrykk for at de ønsket å male, uten at det ble til noe negativt. For å kunne gjøre malingen tilgjengelig og rommet for utforskning skulle være tilstede knyttet vi et rommene til avdelingen til nettopp dette. Vi kledde rommet inn i hvitt slik at barna kunne få et rom hvor malingen kunne utforskes uten begrensninger. Barna kunne utforske malingen med hele sin kropp, samt kunne gjøre seg erfaringer med materialets egenskaper og ulike dimensjoner.

Vi har også hatt en barnegruppe som tydelig har gitt signaler på at de ønsker å være mye ute, samt voksne som også har hatt en stor glede av å være ute. Vi har derfor måttet se på hvordan vi kan trekke prosjektet ut, og samtidig skape et miljø hvor maling blir en naturlig del av vår utetid. Vi så etter hvert som snøen begynte å smelte at vi fikk større rom til å skape ulike atelierstasjoner hvor barna kunne komme til og fra ut ifra hva de ønsket og oppdaget. Barna fikk muligheten komme å male, men også muligheten til å trekke seg ut når de har behov for dette for så å komme tilbake når de fikk en ny inspirasjon. I disse øktene så vi at barna fikk rom til å møte malingen gjennom egne erfaringer, men også bygge nye i møte med ulike barn. Vi kunne begynne en økt med en gruppe barn for å så komme tilbake å oppdage det på nytt med en ny gruppe. Hvert barn kommer med ulike tanker, refleksjoner og handlingsmetoder inn i spillet og skaper noe nytt med malingen. Barna har et behov for å få deres ulikhet ønsket velkommen og trenger et handlingsrom og tid til å kunne formulere seg på mange måter, og gjennom mange språk.

«...atelieret er et sted, eller mer korrekt de stedene, der «ting tar form gjennom handling; steder der hjerner, hender, sanseligheter, fornuft, følelser og forestillingsevne samarbeider i tett fellesskap» (Vecchi, 2010).

Gjennom prosjektet har vi sett at barna observerer hverandre, hermer og skaper noe i fellesskap med hvert av sine uttrykk. For å ta disse observasjonene med oss inn i miljøet vårt ønsket vi skape en prosjektvegg på avdelingen som barna var med på å lage. Vi ønsket at en slik dokumentasjonsvegg skulle kunne bidra til å fremme barnas individuelle uttrykk, samt at de får erfaring med at deres uttrykk betyr noe i fellesskapet som de alle er en del av (Kunnskapsdepartementet, 2017). Videre ønsket vi å skape en prosjektvegg som kunne bli benyttet som et verktøy i møte med pedagogisk dokumentasjon. Den skulle invitere til refleksjon for både barn og voksne, og samt inspirere til videre utforskning i prosjektet. Vi så tidlig at barna viste stor interesse for veggen, og hadde mange gode refleksjoner både seg imellom og i møte med oss voksne. Barna pekte ivrig på bilder av seg selv og på malerier/kunstverk de hadde vært med på å skape. Veggen ble akkurat det vi hadde ønsket og håpet på – en møteplass for å reflektere over de felles opplevelsene og de individuelle erfaringene barna hadde fått.

Organisering

Vi så tidlig at barna hadde et behov for et bevegelig samspill med malingen. Når barna fikk rom til å gå rundt å male, og ikke være begrenset av hverken bordet eller stolene var barna i en større kreativ prosess. Vi måtte derfor stoppe opp og reflektere over hvordan vi kunne tilrettelegge for at både det bevegelige og samspillet mellom barna ble møtt. Vi opplevde det å ta med malingen til et «nøytralt» sted var med på å holde fokuset på malingen, og ikke alle impulser som skjedde rundt oss. Blant annet inne på fellesrommet opplever vi at barna får et annet perspektiv inn i malingen, og en annen ro i utforskningen. I utemiljøet har vi også valgt å skjerme utforskningen ved å ha malestasjonene bak barnehagen ved kjøkkenet.

Midtveis i prosjektet ønsket vi å se på hvordan gruppene ville være om vi satte faste grupper hvor vi reflekterte i forkant over hvilken måte barna utforsket på. Vi ønsket å se på hvilken måte barnas ulike hundrespråk kom til syne, og ikke minst på hvilken måte disse kunne bli en ressurs for både egen og felles utforskning. Vi reflekterte over hvert barn, og på hvordan barna tidligere hadde vært i en utforskningsprosess. Var det barn som hadde behov for mye ro? Gikk de i dybden? Hadde de et fokus på det sosiale samspillet? Vi så gjennom øktene i etterkant at barna fant nye relasjoner, og bygde nye erfaringer på tvers av vennskap. Barn som tidligere ikke hadde vist så stor interesse for hverandre på avdelingen, inviterte nå hverandre inn i lek og ønsket å utforske sammen. Øktene ga også oss voksne muligheten til å tilrettelegge i større grad til akkurat den barnegruppen og deres behov.

Gjennom å organisere oss i økter, ser vi i etterkant at det både har vært en fordel men også en ulempe for prosjektet. Planlagte økter har gitt oss muligheten til å reflektere i forkant, og iscenesette for malegrupper som bygger på de tidligere refleksjonene vi har gjort. Det har også hjulpet oss med å sikre at alle barn har fått delta på sin måte gjennom prosjektet. Samtidig så vi gjennom halvåret at det å organisere oss etter økter har det også begrenset spontaniteten i hverdagen. Vi måtte dermed stoppe opp og revurdere vår egen organisering, og reflektere over hvordan vi kunne ta barnas spor mer på alvor gjennom dagen. Hadde vi nok spor i hverdagen som inviterte til maling? Hadde barna en arena som gjorde at de kunne bli inspirert og dermed spørre om maling? Vi lagde dermed prosjektveggen inne på avdelingen for å kunne skape mer refleksjon mellom barn-barn og ikke minst voksen-barn.

Vi ønsket også å få til flere spontane maleøkter, hvor vi så muligheter til å kunne male på flere tidspunkter gjennom dagen enn kun på formiddagen. I begynnelsen opplevde vi at barna igjen ble mer interessert i maling og spurte oftere om det, og reflekterte mer over egne maleøkter gjennom dagen. Vi hadde både små og store maleøkter på formiddagen og ettermiddagen og så at barna viste en genuin glede over å male. Når våren nærmet seg fikk vi trukket prosjektet mer ut, og hadde flere spontane maleøkter ute. Vi organiserte oss slik at barna hadde muligheten til å komme både til og fra maleøktene som de ønsket. De kunne bevege seg bort, for så å komme tilbake med nye venner og ny inspirasjon.

Fagområdene

Gjennom et helt barnehageår vil det alltid være noen fagområder som blir belyst i større grad enn andre, men gjennom hele barnets tid i barnehagen vil det kunne få en god kjennskap til de ulike fagområdene.

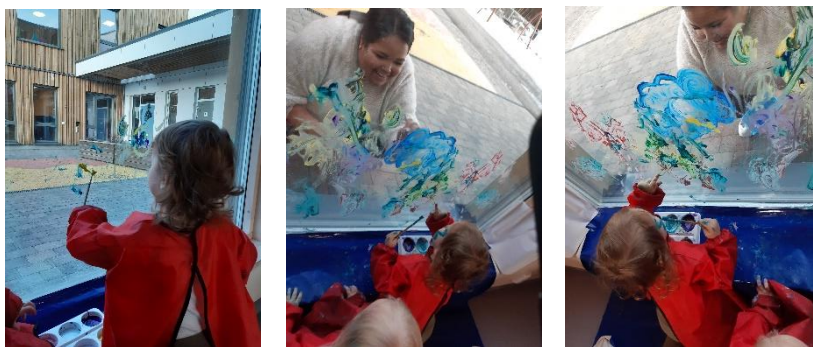
Kommunikasjon, språk og tekst

- I dette fagområde har vi hatt et bredt fokus på gi plass til alle barnas uttrykk gjennom leken.
- Sang har vært viktig i å skape et rikt språkmiljø hos oss. Vi har sunget mye, og lekt med sangene og språket gjennom rim og regler.
- Det fysiske miljøet har blitt iscenesatt for å skape et rikt språkmiljø. Bøker har stått tilgjengelig, og dokumentasjonen som har blitt hengt opp har tatt utgangspunkt i barnas interesser og derfor invitert til refleksjon og samtaler.
- Gjennom sang, musikk og ASK har barna fått utvidet egne begreper og forståelse for begrepene.
- Gjennom den prosjekterende hverdagen har barna fått rom til å uttrykke sine følelser, tanker og meninger med hele sin kropp og uttrykk.
- Vi har hatt fokus på å støtte og anerkjenne barnas ulike verbale og nonverbale uttrykk, hvor vi har oppfordret barna til å bruke uttrykkene i møte med hverandre. Vi har snakket mye med barna, og har vært bevisste på å snakke, fortelle og benevne gjennom hele dagen, på samtlige arenaer.

Kropp, bevegelse, mat og helse

- Allsidig og varierte aktiviteter både inne og ute har vært med på å gi barna muligheten til å oppleve trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer.
- Vi har iscenesatt et tumlerom på avdelingen der barna har fått utfolde seg motorisk. Vi har og brukt gymsalen aktivt, noe som har bidratt til stor bevegelsesglede.
- Turer i ulent terreng har gitt barna mange motoriske utfordringer. På turer har vi gått over ulike hindre, brattere bakker og trapper, som har bidratt til at barna opplever at de må vurdere og erfare motoriske utfordringer som kan bli ansett som risikofylte. Dette har gitt stor mestringsglede.
- Besøk og aktiviteter på kjøkkenet med Marcus har bidratt til at barna har fått innsikt i matens opprinnelige form, og veien fra mat til måltid. De har vært med å lage mat og tidvis har vi hatt buffetservering slik at barna har måtte øve på å ta egne valg rundt maten.

Kunst, kultur og kreativitet

- Gjennom prosjektet *Malingens estetiske verden* har barna fått muligheten til å utfolde seg med ulike kunstneriske uttrykk og materialer. Barna har fått blitt kjent med malingens egenskaper og brukt alle deres sanser i møte med andre teksturer.
- Uttrykksformer som dans og musikk har fått stor plass på vår avdeling. Vi har mange spontane sangsamlinger, samt en fast musikkøkt en dag i uken hvor det barna får utforske det instrumentelle i møte med deres kjente sanger.

- Barna har fått ta i bruk sin fantasi og kreative tekning i det prosjekterende arbeidet, og fått erfare at deres kunstneriske uttrykk har en betydning. Vi har kledd inn et helt rom med papir slik at barna kunne uttrykke seg og erfare å skape noe felles i samspill med hverandre.
- Gjennom det prosjekterende arbeidet har vi lagt til rette for at barna har hatt anledning til å utforske, fordype seg og erfare progresjon.

Natur, miljø og teknologi

- Gjennom ukentlige turer har barna fått ta en del i å utforske naturen og miljøet vi har rundt oss. De voksne har vært til stede i barnas utforskning, og har undret seg sammen med barna på det som har fanget barnas interesse på vår vei.
- Naturen har vært vår lekeplass og vi har jobbet mye med prosjektet utendørs. Barna har malt på trestammer, snø og brukt naturmaterialer som verktøy i deres utforskning.
- Vi har i fellesskap undret oss over naturens fenomener og dyreliv, der barna har fått anledning til å stille spørsmål om hvorfor naturen er som den er.

Antall, rom og form

- Dette er et fagområde vi arbeider med hele tiden gjennom den prosjekterende hverdagen. Ulike geometriske former, leker i forskjellig størrelse, sortering, og visualisering har vært naturlig tiltede i lek og aktiviteter.
- Gjennom kroppslige erfaringer har barna gjort seg erfaringer som bidrar til en begynnende matematisk forståelse: hvor hardt må jeg kaste ballen for at den skal treffe veggen?
- Både i de fysiske miljøene inne og ute har barna fått utfolde seg fysisk ved for eksempel å krabbe gjennom små hulrom og klatre over ulike konstellasjoner har de fått muligheten til å erfare og styrke deres romforståelse.
- Liten, stor, mye, mindre, under, over og mengde er noen av erfaringene barna har fått med seg gjennom ulike aktiviteter.
- Avdelingen har hatt ulike klosser, naturmaterialer og gjenbruksmaterialer tilgjengelig slik at barna kan få en begynnende erfaring med å bygge og skape ulike former samt reflektere over hvilke materialer som trengs for å kunne bygge både høyt og stabilt.

Etikk, religion og filosofi

- Vi har jobbet mye med å forstå våre egne følelser, og sette både verbale og nonverbale uttrykk på våre ord og handlinger. Vi har snakket mye om at det finnes ulike måter å forstå ting på, og har arbeidet for at vi skal alle respektere hverandre. Videre har vi hatt fokus på at barna skal forstå verdien av at vi alle har noen likheter og ulikheter, og hvordan vi skal møte dette på.

- Vi har igjennom året gitt barna begynnende kjennskap til og markert merkedager og høytider som har vært representert i barnegruppen.

Nærmiljø og samfunn

- Vi har vært mye på turer i nærmiljøet vårt, og har både vært mye i skogen, turer til hestene og tatt i bruk det nærmiljøet har å tilby.
- Gjennom hverdagen har barna fått erfare ulike utfordringer og fått like muligheter til deltakelse og medvirke i egen hverdag. De har fått erfare at deres stemmer og uttrykk har blitt hørt i en større gruppe og hvordan vi påvirker hverandre. Videre har vi hatt fokus på å lytte og respektere hverandres følelser og grenser som likeverdige parter i et demokrati.

